

Facultat de Psicologia, Ciències
de l'Educació i de l'Esport Blanquerna

Universitat Ramon Llull

ΑΞΙΑ ASSOCIACIÓ DE DIRECTIUS DE L'EDUCACIÓ PÚBLICA DE CATALUNYA

Creació de xarxes, primeres passes envers una Comunitat d'aprenentatge

Carolina González Rodríguez

Amb la tutoria de Federico Malpica

Abril 2019

Títol d'Expert Universitari en Lideratge i Direcció Escolar

ÍNDEX

Introducció	3
Marc teòric	7
Objectius del projecte	17
Disseny del projecte	18
Avaluació del projecte	27
Valoració final i Conclusions	32
Referències bibliogràfiques	35

1.- INTRODUCCIÓ

Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge, és un projecte d'innovació pedagògica. Neix de la necessitat d'oferir una educació de qualitat a l'escola Juan Salamero de Gavà, la meua escola.

Ens cal una transformació integral al centre per aconseguir que tots i cadascun dels nostres infants obtinguin les competències i capacitats que es requereixen per no patir l'exclusió en la societat de la informació. Es tracta de tenir un somni compartit entre alumnat, famílies i professorat. Un somni que ens permeti avançar sense rebaixar expectatives en l'educació que oferim, un somni que faci possible l'èxit educatiu i la continuïtat de l'alumnat en el món acadèmic un cop acabin l'educació primària.

Com a escola, tenim **la missió** de crear un model educatiu basat en la possibilitat d'afavorir el canvi social i la disminució de les desigualtats de gènere, ètnia, raça, posició econòmica, etc. I fer-ho a partir de la creença que és en la diversitat on es donen les millors possibilitats d'aprenentatge real i significatiu.

Com diria Pere Pujolàs, l'escola ha de celebrar la diversitat i l'ha de considerar una qualitat. *Els educadors i les educadores hem de canviar la idea que les diferències entre els individus, en educació, són una dificultat i per tant, hem de reemplaçar aquesta idea pel reconeixement i el convenciment que les diferències individuals, les que ens fan singulars, no les desigualtats o les injustícies, són les qualitats valuoses que cal capitalitzar.*

D'aquesta manera també es fa necessari compartir la nostra **visió** de l'educació amb la que proposa Jacques Delors al seu informe: *La educación encierra un tesoro*, d'acord amb la qual ens hem de basar en quatre pilars: el saber, el saber ser, el saber fer i el saber conviure. Aquests quatre pilars són la base per definir el perfil de sortida de l'alumnat que, segons Federico Malpica, és l'instrument que realment ens servirà per començar a treballar per la transformació.

Quant als **valors**, nosaltres hem d'optar pel camí de la inclusió. El punt de partida d'aquest camí consisteix a acceptar tothom; educar tots els nens i les nenes en aules i comunitats corrents. És el millor camí per, a través de la nostra proposta didàctica, donar a conèixer i fer créixer en els alumnes una forma de vida basada en els valors de la convivència, l'acceptació i el respecte a les diferències i la cooperació.

Per tant, tenint en compte aquestes afirmacions, fruit del coneixement profund de l'escola, ja que fa deu anys que hi treballo i nou que formo part de l'equip directiu, i la realitat i les necessitats detectades, la proposta d'innovació pedagògica que proposo és: **la transformació de l'escola Juan Salamero en una comunitat d'aprenentatge**.

Per què?. Perquè no només es tracta d'una transformació educativa sinó d'una transformació social. Ens cal involucrar en aquest canvi a les famílies, al barri, als altres centres educatius de la població, etc. I d'això precisament tracten les comunitats d'aprenentatge.

Perquè aquest projecte es basa en l'acció coordinada de tots els agents educatius del nostre entorn, cadascú amb la seva cultura, amb els seus sabers, amb la visió del món que aporta i comparteix amb els demés. I així és justament com funcionen les comunitats d'aprenentatge.

Perquè hem d'aconseguir aquesta transformació i hem de poder oferir una educació de qualitat que superi l'exclusió social. Els centres que han esdevingut comunitats d'aprenentatge han demostrat la consecució d'aquests objectius.

Per tant, a partir d'aquest plantejament de canvi, l'aprenentatge escolar no pot quedar només en mans dels i les mestres, sinó que han de participar tots els agents educatius: professorat, famílies, voluntariat, institucions i associacions del barri (tal i com funciona en les comunitats d'aprenentatge). És a dir, totes les parts han de compartir la meta final i tots han de participar activament en la planificació, realització i avaluació de les activitats del centre. S'ha d'optimitzar l'ús dels recursos mitjançant la planificació i l'activitat conjunta.

El meu projecte d'innovació pedagògica: Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge, està inspirat en models de transformacions en comunitats d'aprenentatges que han esdevingut experiències d'èxit: L'escola institut El Prat, l'escola Joaquim Ruyra de l'Hospitalet i la Mare de Déu del Rocio de Sant Vicenç dels Horts, l'escola Casablanca de Sant boi, entre d'altres que he pogut visitar. La visita a aquests centres de tipologia com el meu (cmc) i els seus resultats exitosos, així com la col·laboració i el recolzament de la directora de l'EAP de Gavà, han sigut la clau per acabar d'encoratjar-me i prendre la decisió.

Contextualització de l'escola Juan Salamero. Població i perfil de l'alumnat:

L'Escola Juan Salamero es va inaugurar l'any 1975. Està situada a la part nord de Gavà (extraradi), a la falda de la muntanya, al barri de "Les Ferreres". El centre ofereix educació infantil i primària. És un CMC, centre de màxima complexitat.

La realitat de la nostra escola ha estat sempre determinada pel context sociocultural del barri i la seva gent: ja que l'escola es creà a la perifèria de Gavà, la qual presentava aleshores certs dèficits urbanístics (carrers sense asfaltar, manca d'aigua corrent...); percentatge elevat de famílies nombroses i molt d'analfabetisme. Al barri de les Ferreres, on s'ubica l'escola, l'atur era i continua essent molt elevat i la majoria de famílies que hi ha depenen històricament de l'economia submergida. A més la problemàtica juvenil, la delinqüència i la comercialització i consum de drogues de la zona era, i continua essent, significativa.

En aquest moment, el nombre total d'alumnes és de 100, xifra que oscil·la constantment per la mobilitat de les famílies. D'aquests infants un 36,20% són estrangers procedents en la seva majoria del Magreb, un 43% són d'ètnia gitana, un 3% són procedents d'Amèrica del sud i la resta famílies autòctones, castellano parlants, de barris marginals socialment i econòmicament molt desfavorits. Són dades molt rellevants que s'han de tenir en compte per fer una bona praxis educativa que integri cultures i respecti diversitats. A més, s'ha de fer una gestió dels recursos orientada a la consecució d'ajudes socials per la l'escola, l'alumnat i les seves famílies.

Diagnòstic institucional. Detecció i avaluació de les necessitats:

La demanda del nostre centre en matrícula és molt baixa. Els valors es mantenen pràcticament iguals entre els cursos 2011-2012 i 2018-2019. Aquesta dada reflecteix una força amenaça. De fet, durant el curs 2010-2011 va haver-hi una proposta per part del Departament de tancament de l'escola que finalment no es va dur a terme.

L'AMPA no és representativa i està formada per pocs membres. La participació de les famílies a la vida escolar del centre i a les activitats que es proposen és molt baixa. L'AMPA està constituïda només per dos representants d'aquestes famílies.

La competència dins el municipi i prop del barri és forta. A cent metres del nostre centre hi ha una altra escola que acull alumnat del nostre barri les Ferreres. Al centre

del poble, hi ha una escola que també és cmc i també compta amb alumnat del nostre barri. Això evidencia que les famílies del barri prefereixen escolaritzar els seus fills i filles en escoles públiques més llunyanes pels motius que siguin.

No ha millorat la taxa de conversió en els últims cursos des de 2010-2011. Actualment, no podem calcular la taxa de conversió de la nostra escola perquè, tot i que preparem la jornada de portes obertes cada curs, l'assistència a les mateixes és gairebé nul·la.

Cal millorar els resultats en competències bàsiques. Els resultats d'aquestes proves que es fan a sisè curs, a final de l'etapa de primària, en comparació amb els centres de Catalunya de la mateixa tipologia són molt poc satisfactoris, segons les dades del SIC.

Cal reduir l'absentisme. Esdevé primordial reduir l'absentisme esporàdic i el crònic al nostre centre. Segons les dades del SIC ambdós tipus d'absentisme presenten indicadors alts. Aquesta dada reflecteix una forta amenaça per la promoció i permanència de l'alumnat al món acadèmic en finalitzar l'etapa de primària.

Tots aquests motius em fan pensar que l'opció de convertir l'escola en una comunitat d'aprenentatge és el millor camí per aconseguir l'èxit i la qualitat educativa. És una tasca difícil que comportarà creure en el que fem i en el que som. Com apunta E. Galeano:

La utopia és a l'horitzó. Camino dues passes, ella s'allunya dues passes i l'horitzó es mou deu passes més enllà. Llavors, per a què serveix la utopia? Per això, serveix per caminar.

2.- MARC TEÒRIC

Si el projecte professional esdevé un procés vital, passa a formar part del que fem i del que som, del que ens ajuda a entendre i millorar el món i a transcendir en els altres (Heisenberg, 1964).

Les comunitats d'aprenentatge es plantegen com una resposta educativa igualitària per aconseguir una societat de la informació per tots i totes (Jaussi i Luna, 2002). Es parteix del fet que tots i cadascun dels nens i les nenes tenen dret a la millor educació i s'aposta per les seves capacitats, comptant amb tota la comunitat educativa per assolir aquest objectiu. Es tracta d'una proposta que s'allunya dels postulats d'educació compensatòria, ja que no es basa en el dèficit de l'alumnat amb desavantatges socials, sinó en la millora de la qualitat de l'ensenyament que reben. Es planteja l'objectiu que les persones, en conjunt i individualment, millorin els aprenentatges i, al mateix temps, el sistema canviï per aconseguir la participació de tots i totes en la societat de la informació. En definitiva, aquesta focalització en la qualitat de l'ensenyament i la participació dels diferents agents educatius és el que permetrà eliminar el fracàs escolar.

Definicions de conceptes clau:

*Una **comunitat d'aprenentatge** és un projecte de transformació social i cultural d'un centre educatiu i el seu entorn per aconseguir una societat de la informació per a totes les persones, basada en l'aprenentatge dialògic, mitjançant una educació participativa de la comunitat, que es concreta en tots els seus espais, inclosa l'aula (Valls, 2000).*

Així, també és un projecte basat en un conjunt d'actuacions educatives d'èxit dirigides a la transformació social i educativa. Aquest model educatiu està en consonància amb les teories científiques a nivell internacional que destaquen dos factors claus per l'aprenentatge en la societat actual: les interaccions i la participació de la comunitat.

Les comunitats d'aprenentatge impliquen a totes les persones que de forma directa o indirecta influeixen en l'aprenentatge i el desenvolupament dels infants, incloent a professorat, familiars, veïns i veïnes del barri, membres d'associacions i organitzacions veïnals i locals, persones voluntàries, etc. A Catalunya, des de 1995, hi ha més de 120 comunitats d'aprenentatge. *Degut al seu èxit, les Comunitats d'aprenentatge s'han estès a nivell internacional, portant-se a terme en centres educatius de Brasil, i s'han estudiat dins del Sisè Programa Marc d'Investigació de la Unió Europea INCLUDED-ED com una*

actuació d'èxit per al foment de la cohesió social a Europa a través de l'educació (CREA, 2006-2011). Partint dels somnis de tota la comunitat educativa i a través del diàleg i la ciència aquest projecte transformador està assolint un doble objectiu: superar el fracàs escolar i millorar la convivència.

L'aprenentatge dialògic és la concepció comunicativa que planteja que l'aprenentatge depèn principalment de les interaccions entre persones. En el cas de les alumnes i els alumnes, la construcció de significat es basa en les interaccions que resulten d'un diàleg igualitari entre pares, amb el professorat, els familiars, amistats i d'altres persones (Elboj, C., Puigdemívol, I., Soler, M i Valls, R. (2009).

L'aprenentatge dialògic és el marc a partir del qual es porten a terme les actuacions d'èxit en les comunitats d'aprenentatge. Des d'aquesta perspectiva de l'aprenentatge, basada en la concepció comunicativa, s'entén que les persones aprenem a partir de les interaccions amb persones.

És en el moment en què ens comuniquem, i establim un diàleg amb d'altres persones, quan donem significat a la nostra realitat. Així que construïm el coneixement primerament des d'un pla intersubjectiu, és a dir, des del pla social; i progressivament l'interioritzem com un coneixement propi, intrasubjectiu.

Segons la concepció dialògica de l'aprenentatge, per aprendre necessitem de situacions d'interacció. Però no només necessitem un gran nombre d'interaccions, i que siguin diverses, sinó que a més el diàleg que s'estableixi haurà de basar-se en una relació d'igualtat i no de poder, això implica i significa que tots i totes tenim coneixement que aportar, reconeixent així, la intel·ligència cultural en totes les persones.

Mitjançant el diàleg transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre propi coneixement. De manera que: *L'aprenentatge dialògic es produeix en interaccions que augmenten l'aprenentatge instrumental, afavoreixen la creació del sentit personal i social, estan guiades per principis solidaris i en les que la igualtat i la diferència són valors compatibles i mútuament enriquidors.*¹

¹ (Aubert, A., Flecha, A., García, C., Flecha, R. I Racionero, S. (2008). *Aprenentatge Dialògic en la Societat de la informació*, Barcelona: Hipatia Editorial.

Antecedents:

La primera comunitat d'aprenentatge va sorgir en 1978 amb el centre d'educació de persones adultes de La Verneda Sant Martí. Al llarg de diversos anys, el *Centre d'investigació en Teories i Pràctiques superadores de les Desigualtats* (CREA), de la Universitat de Barcelona, va investigar com desenvolupar aquesta perspectiva d'èxit educatiu per a tothom en l'educació infantil, primària i secundària. Així, va arribar a elaborar el model de comunitats d'aprenentatge que, com a centre públic d'investigació, va oferir desinteressadament a qui va voler portar-ho a terme. En els primers moments, el mateix CREA va portar l'assessorament científic dels centres d'educació primària i secundària que van realitzar la transformació a partir de 1995. Des del principi, aquest assessorament ha complert tots els requisits de la comunitat científica internacional tant d'unitat en la rigorositat científica i l'ètica (democràtica, no sexista i no racista) com en la pluralitat i l'obertura a totes les disciplines, ideologies democràtiques, metodologies, cultures, opcions de gènere, edats, formes de vida, etc. Contrastant així amb molts grups d'investigació del nostre context, que encara avui romanen tancats dins d'una disciplina, cultura o ideologia.

Posteriorment, s'han incorporat a l'assessorament persones i equips d'altres universitats, en gairebé tots els casos després d'haver estudiat seriament les seves bases científiques, tant les teòriques com les pràctiques. A la secció *xarxa d'assessors de la web* <http://utopiadream.info/ca> hi ha una relació d'investigadores i investigadors que han realitzat estudis RTD i I+D+i sobre temes avalats per la comunitat científica i internacional que estan en condicions d'explicar amb rigorositat les bases científiques del projecte.

De la mateixa manera hi ha altres experiències educatives d'orientació dialògica en l'àmbit internacional. Destaquen aquests tres programes nord-americans:

School Development Program (Programa de desenvolupament escolar), un dels millors i més antics programes educatius dirigits a minories, a infants en situació de risc i fracàs escolar.

Accelerated Schools (Escoles accelerades), és un model d'escola iniciat per Henry Levin i es va inspirar en les cooperatives de treballadors i en models d'organització democràtica del treball.

Success for all (Èxit escolar per tothom) és un programa que vol aconseguir que tot l'alumnat, fins i tot el menys avantatjat i que viu en situacions de risc tingui fermes arrels cognitives, intenció i confiança en aprendre, aprovar cada curs, acabar la formació bàsica, i no anar a l'educació especial o compensatòria, explotant així tot el seu potencial.

Posada en marxa d'una comunitat d'aprenentatge. Fases de transformació:

El procés de transformació dels centres educatius en comunitats d'aprenentatge comporta una planificació destinada a que totes les parts entenguin els objectius i es comprometin en la seva realització. Es basa en aquells procediments que contribueixen a la superació del fracàs escolar i els problemes de convivència en tot el món i es segueixen, entre d'altres, les següents fases:

Fase de sensibilització	
La fase de sensibilització consisteix en donar a conèixer les línies bàsiques del projecte de Comunitats d'Aprenentatge, així com les aportacions científiques d'investigacions que mostren aquelles actuacions d'excel·lència que ha demostrat promoure l'èxit escolar i la millora de la convivència per tots els nens i les nenes en contextos plurals i diversos. Les evidències s'estudien de forma conjunta amb la reflexió i l'anàlisi dels nous reptes que es plantegen en la societat i els reptes que afronta el centre educatiu.	
Duració	Té una duració de 30 hores i és intensiva.
Assistents	S'ha de comptar amb la presència de tot el claustre i poden participar tots els membres de la comunitat educativa (familiars i d'altres professionals).
Altres participants	Es valora com un element important la participació d'una persona membre d'una comunitat d'aprenentatge en funcionament que estigui portant a terme amb èxit les transformacions més significatives. Les seves aportacions, des de la pràctica, suposen un enriquitment en el procés de formació i transformació del centre.
Figura de coordinació	S'ha de comptar amb una persona coordinadora durant la sensibilització que s'encarregui de recollir els interessos, percepcions i dubtes que vagin sorgint en el procés de sensibilització. Això permet donar més continuïtat, en la mesura en què s'estableix un pont entre les diferents persones que exposen a cada una de les sessions i el claustre del professorat i d'altres persones participants de la sensibilització.
Model de calendari per portar a terme la sensibilització. Consultar: http://www.xtec.cat/web/projectes/comunitats	
Presca de decisió	
Després de la formació, la comunitat educativa decideix iniciar el projecte amb el compromís de tothom. La decisió suposa un debat entre totes les persones de la comunitat educativa sobre el que implica la transformació de la seva escola en comunitat d'aprenentatge. L'acord de transformar l'escola en comunitat d'aprenentatge ha de contar amb: • El claustre ha de consensuar el portar a terme el projecte. • L'equip directiu ha d'estar d'acord en portar a terme el projecte. • El projecte ha de ser aprovat també pel Consell Escolar. • Els familiars han d'aprovar majoritàriament la proposta de portar a terme el projecte. S'ha de comptar amb la implicació de la comunitat (entitats del barri, agents socials, associacions, etc.) • S'ha de comptar amb el recolzament de l'administració educativa.	
El somni	
Després que la comunitat educativa ha pres la decisió de transformar el seu centre en una comunitat d'aprenentatge, tots els agents socials (familiars, professorat, alumnat, personal no docent, associacions, entitats) somien aquella escola ideal que volen que sigui a l'abast de tothom, de tots i cadascun dels	

infants que estudien al centre. Així, conjuntament, la comunitat pensa i acorda quin model d'escola volen d'acord amb els principis de les comunitats d'aprenentatge.	
Reunions en grup	Els diferents agents de la comunitat educativa (claustrer, famílies, alumnat i representants de l'entorn) somien amb l'escola que volen. Aquest procés es realitza de forma separada, es recullen de diferents formes els somnis, per un costat de l'alumnat, per l'altre els de les famílies, els del professorat i els dels agents socials.
Acord sobre el model de Centre	Després de la recollida de somnis de cada grup, es porta a terme un procediment per arribar a un acord sobre el somni comú, quin tipus d'escola volem. Aquest procés es configura a través del diàleg igualitari entre totes les persones que conformen la comunitat educativa.
Contextualització dels principis bàsics de la comunitat d'aprenentatge en el centre	Els somnis formen part del procés de participació i de com es poden desenvolupar comunitats d'aprenentatge a l'escola. El camí s'inicia en el mateix procés de participació que suposa somiar junts l'escola que volem per a tots i totes.
Selecció de prioritats	
En aquesta fase s'estableixen les prioritats del somni, partint del coneixement de la realitat i els recursos amb els que es compten en el present. Algunes de les prioritats més significatives que ja s'estan portant a terme a les comunitats d'aprenentatge són la biblioteca tutoritzada, els grups interactius, la formació de familiars, el contracte d'aprenentatge, l'obertura del centre més hores i dies, o la prevenció comunitària de conflictes, entre d'altres.	
Recerca d'informació	Es tracta de buscar informació sobre: centre educatiu (història, visió externa, medis, infraestructura); professorat (formació, relació amb l'entorn); personal administratiu (potencialitats); alumnat (assistència, absentisme, resultats); familiars (cultura, llengua, procedències).
Anàlisi de les dades	Es comparteix, es comenta i es debat la informació obtinguda, recollint-la en un document base; on a més s'introdueixen aquells aspectes que són necessaris per millorar, transformar o eliminar.
Selecció de prioritats de centre	Es prioritzen les actuacions que es faran, primer a curt termini, després, a mig i llarg termini.
Planificació: activació del pla de transformació	
Un cop s'han seleccionat les prioritats, es formen les comissions mixtes de treball. En un assemblea on participa tota la comunitat educativa s'acorden decisions sobre la planificació i es formen les diferents comissions mixtes de treball. En aquest procés és important definir les funcions de cada comissió tenint en compte: • Que totes tenen la mateixa validesa • Que totes han de ser heterogènies • Que s'ha de delegar • Que tothom hi pot participar. • Que l'organització del centre funciona a través de les comissions. • Que les comissions tenen autonomia, capacitat de decisió i han de confirmar-se al Consell Escolar.	
Comissió gestora	Coordina i realitza el seguiment de les altres comissions. Està formada per representants de la direcció i representants de cada comissió mixta.
Comissions mixtes	Específiques segons les prioritats establertes. Poden ser formades per conserges, alumnat, ex-alumnat, professorat, familiars, delegats d'aules, associacions locals, assessors/es. Exemples de tipus de comissions mixtes: comissió d'aprenentatge, comissió de voluntariat, comissió d'infraestructura, etc.

El procés de transformació en comunitat d'aprenentatge no té un final concret. És en sí mateix un procés que busca contínuament la millora en l'aprenentatge. Les fases anteriors serveixen per posar-ho en marxa. Cal parlar doncs de la fase d'investigació. Aquesta fase i les dues posteriors, fase de formació i fase d'avaluació, més que fases

són orientacions generals integrades per la consolidació del procés. No tenen una especificació temporal sinó que s'han d'aplicar permanentment i simultàniament. Depenen de l'evolució de cada projecte.

Formació en aprenentatge dialògic i pràctica reflexiva fonamentada:

Tot canvi necessita instruments nous i aquests freqüentment exigeixen una formació diferent a la que s'ha tingut. Els processos de formació han de ser coordinats per la comissió gestora o per una comissió de formació que programi al llarg del curs diferents activitats. Es poden organitzar fins i tot, unes jornades intensives sobre un tema concret com multiculturalisme, gestió econòmica, diversitat i gènere, ensenyament de llengües, aprenentatge multinivell, etc.

Formació del professorat. Les comunitats professionals d'aprenentatge docent per al desenvolupament professional:

El treball en comunitats d'aprenentatge és una conquesta a la qual hauria d'aspirar tota institució que vulgui oferir una veritable qualitat educativa ... Malpica (2013).

Malpica proposa el desenvolupament de la pràctica reflexiva fonamentada com a eina pel desenvolupament professional docent. Es tracta de consolidar processos formatius on els participants treballin entre si per aconseguir un aprenentatge de qualitat a través de processos mediats, interactius i col·laboratius (co – laborar; treballar entre tots). *És evident que avui en dia existeixen prou evidències empíriques per determinar que aprenem millor quan ho fem amb els nostres iguals* (Dewey,1958; Ausubel,1963; Vygotsky,1979; Kagan, 2001; Johnson & Johnson,1999; Díaz Barriga, 2010; Aronson, 2011, etc.). Es tractaria doncs, d'una formació basada en l'escola, amb un desenvolupament que passa dins, entre col·legues. Amb estructures que permetin tenir temps, espais i els suports necessaris per practicar amb d'altres i reflexionar sobre la pràctica. D'aquesta manera es podria desenvolupar una formació centrada en les veritables necessitats de l'organització educativa, en funció del nivell demostrat per part dels seus docents per les pràctiques que es vulguin adquirir. Aquest autor afirma també, que la perseverança en l'aprenentatge dialògic a través de processos de pràctica reflexiva, va generant una cultura professional de qualitat en la pràctica educativa, que inclou la fonamentació pedagògica, el treball col·laboratiu i la millora contínua de l'aula. Wilfred Carr i Stephen Kemmis (1988) van descriure aquestes comunitats d'aprenentatge com *comunitats d'estudiosos compromesos a aprendre a partir dels*

problemes i efectes de la seva pròpia acció estratègica i entendre'ls, així com millorar aquesta acció a la pràctica. En la mateixa línia Thiessen (1992) indicava que els professors aprenen molt d'altres. Aquests citen els seus iguals com la font més valuosa del desenvolupament professional. En els darrers anys, les temptatives de desenvolupament professional que es basen en el treball col·legial i col·laboratiu entre professors han esdevingut prominents en el discurs de millora de l'escola i canvi en l'educació.

Malpica conclou que l'única forma de tenir qualitat educativa en un centre educatiu o formatiu és que tots els docents funcionin com un equip ben coordinat, on les accions que realitza cadascú a l'aula tinguin un per què més ampli que la seva pròpia pràctica educativa individual ja que aquestes accions contribueixen a aconseguir que cadascun dels estudiants assoleixi les finalitats d'aprenentatge que s'ha proposat la institució. I és això que podem denominar com les comunitats professionals d'aprenentatge.

Formació de les famílies:

Les investigacions científiques han demostrat que les interaccions de l'alumnat amb la resta dels agents socials implicats en la seva educació influeixen directament sobre el seu rendiment escolar. Per tant, no només cal la formació del professorat sinó també la formació de les famílies i d'altres membres de la comunitat. Una de les aportacions que es desprèn de INCLUD-ED (2006-2011) és que els resultats acadèmics dels nens i de les nenes no depenen tant del nivell acadèmic assolit per les famílies, com del fet que quan els fills/es estan escolaritzats, també les famílies estiguin fent formació.

Més actuacions d'èxit:

Grups interactius:

Els grups interactius són la forma d'organització de l'aula que dona millors resultats en l'actualitat quant a la millora de l'aprenentatge i la convivència. A través dels grups interactius, es multipliquen i diversifiquen les interaccions, a la vegada que augmenta el temps de treball efectiu. Es caracteritzen per ser una organització inclusiva de l'alumnat en la que es pot comptar amb ajuda de més persones adultes a més del professor o professora responsable de l'aula. D'aquesta manera, s'aconsegueix evitar la segregació i la competitivitat que es genera en treure a l'alumnat etiquetat com "difícil" o "lent" de l'aula per aplicar-li adaptacions curriculars i que ha donat lloc a un augment del fracàs

escolar i de conflictes. Pel contrari en els grups interactius s'aconsegueix desenvolupar, en una mateixa dinàmica, l'acceleració de l'aprenentatge per tot l'alumnat en totes les matèries, els valors, les emocions i sentiments com l'amistat.

Tertúlies dialògiques:

Es tracta de la construcció col·lectiva de significat i coneixement en base al diàleg amb tot l'alumnat participant de la tertúlia. El funcionament de les tertúlies dialògiques es basa en els 7 principis de l'Aprenentatge dialògic i es desenvolupen en base a les millors creacions de la humanitat en diferents camps: des de la literatura fins a l'art o la música. A través de les tertúlies dialògiques es potencia l'apropament directe de l'alumnat sense distinció d'edat, gènere, cultura o capacitat a la cultura clàssica universal i al coneixement científic acumulat per la humanitat al llarg del temps.

Com han plantejat autors com Freire (1970), Habermas (1987) i molts més autors i autores, *en l'ètica i la ciència és imprescindible el consens. No obstant, no ho és en l'estètica*. Parteixen de la premissa que totes les persones tenim capacitat de llenguatge i acció.

Participació educativa de la comunitat:

Les famílies i membres de la comunitat, a més de participar en la formació de familiars basada en actuacions d'èxit, participen en les activitats d'aprenentatge de l'alumnat, tant dins l'horari lectiu com fora del mateix. Alhora, la seva participació en la vida escolar també es concreta en la presa de decisions en tot el referent a l'educació del seus fills i filles. A través de la seva participació representativa en els òrgans de presa de decisió, així com la seva participació directa a la vida organitzativa del centre, els membres de la comunitat participen de processos de presa de decisions. Aquesta participació democràtica ajuda a promoure l'acceptació cultural i a millorar el rendiment educatiu dels nens i nenes pertanyents a minories culturals.

Model dialògic de prevenció i resolució de conflictes:

Aquest model de prevenció i resolució de conflictes es fonamenta en el diàleg com a eina que permet superar les desigualtats. En el tractament del conflicte pren protagonisme el consens entre totes les parts implicades, especialment l'alumnat, sobre

les normes de convivència, generant un diàleg compartit per tota la comunitat en tot el procés normatiu (ètica procedimental).

Aquest model permet una millora qualitativa de la convivència tant en els centres com en tota la comunitat educativa. Generar espais de diàleg prevé els conflictes. Per això esdevé necessària la implicació de tota la comunitat, per a que totes les opinions siguin considerades quan es tracti d'establir les causes dels conflictes i la solució dels mateixos.

Conclusions:

Com he comentat en la introducció, **Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge**, és un projecte d'innovació pedagògica que neix de la necessitat d'oferir una educació de qualitat a la meva escola.

La finalitat global és la transformació de l'escola. Amb transformar em refereixo a transformar la seva estructura interna, les relacions i el seu entorn al mateix temps i fer-ho de dalt a baix, com una proposta col·lectiva, mai imposada. Aquest canvi integral implica entendre que l'escola no és una illa, per tant, ha de ser un canvi que influeixi i tingui influència de l'entorn a qui serveix. Essent així, implicarà un canvi de mentalitat del professorat, les famílies i l'alumnat. Cadascú i cadascuna assumiran un paper més participatiu, conscients de la seva tasca fonamental (Essent aquests, precisament, els principis que regeixen les comunitats d'aprenentatge).

Aquest projecte proposa la creació de xarxes i les primeres accions per preparar el claustre de l'escola i encoratjar-lo durant la fase de sensibilització. L'objectiu és que acabi decidint, en la fase de presa de decisió, que la transformació de l'escola en comunitat d'aprenentatge és el camí que ens portarà a l'excel·lència educativa, a la millora de la convivència i a la promoció i permanència en el sistema educatiu de tots i cadascun dels nostres infants en acabar la primària.

Caldrà doncs, començar per la formació del professorat en el que són les comunitats professionals d'aprenentatge, és a dir, en els processos de desenvolupament professional docent a partir de la col·laboració entre col·legues. Un cop haguem aconseguit posar en marxa *la pràctica reflexiva fonamentada* (Malpica), haurem de definir el *perfil de sortida del nostre alumnat* (Malpica) i en funció dels trets d'identitat que volem que defineixin aquest perfil d'alumnat, començar a dissenyar les actuacions

que ens permetran, en un futur i amb el consentiment i la il·lusió de tothom, convertir l'escola en una autèntica comunitat d'aprenentatge.

En conclusió, esdevenir un centre educatiu que s'allunya dels postulats de l'educació compensatòria i que lluita dia a dia per oferir una educació de qualitat orientada a la consecució de l'excel·lència comptant amb tota la comunitat educativa.

3.- OBJECTIUS

Dels objectius descrits a continuació cal dir que l'1 i el 5 són específics del segon curs, 2019-2020, i el 2, 3 i 4, seran objectius permanents durant els propers anys fins al curs 2025-2026. Són els següents:

1. Definir el perfil de sortida de l'alumnat que estudia al nostre centre, l'escola Juan Salamero.
2. Crear i dinamitzar xarxes internes i externes per millorar la qualitat educativa i avaluar-ne els resultats. Fer-ho a partir dels trets d'identitat que surtin de la definició del perfil de sortida de l'alumnat.
3. Exercir un lideratge que demostrï ordre i eficàcia en els processos de transformació; que propiciï un clima laboral positiu i garanteixi la resolució de conflictes; que projecti confiança i seguretat i que encoratgi al claustre per prendre la decisió definitiva de canvi amb entusiasme i satisfacció; que faciliti gaudi i motivació a l'alumnat i les seves famílies i que es reflecteixi en la millora dels resultats.
4. Desenvolupar en el professorat estructures de treball en comunitats professionals d'aprenentatge i establir la pràctica reflexiva fonamentada i l'aprenentatge entre col·legues com a metodologia i línia de treball d'escola, tant si acabem esdevenint comunitat d'aprenentatge com si finalment es decideix el contrari.
5. Posar en marxa la fase de sensibilització envers la comunitat d'aprenentatge i encetar la fase de presa de decisió.

4.- DISSENY DEL PROJECTE

L'aprenentatge dialògic, metodologia basada en la concepció comunicativa de l'aprenentatge, es produeix en interaccions que augmenten en els infants l'aprenentatge instrumental i afavoreixen la creació de sentit personal i social.

Per poder desenvolupar aquestes interaccions ha calgut una modificació integral de la metodologia que s'estava emprant fins aleshores a l'escola Juan Salameo. A partir d'aquest curs, 2018-2019, s'han portat a terme uns canvis preparatius i condicionants que permetran en els cursos posteriors arribar a acords metodològics col·lectius que definiran la nostra pedagogia. En endavant, mitjançant taules i quadres de relació entre els objectius, projectes pedagògics i de gestió de recursos, juntament amb la seva temporització, presentaré l'estructura, disseny i contingut d'aquest projecte.

Observacions: Per realitzar la temporització de les estratègies destinades al professorat m'he basat en la Guia: *Com es conformen les comunitats d'aprenentatge docent per al desenvolupament professional* de Federico Malpica.

Curs escolar	2018 – 2019. Canvis preparatius i condicionants.			
Objectius	- Reformar i adequar els espais (pati exterior, hort i 4 aules). - Iniciar el treball, amb les activitats dissenyades a les comissions, en aquests nous espais. - Canviar i dissenyar la nova celebració de la jornada de portes obertes. - Seguiment, avaluació i millora dels projectes interdisciplinars d'aquest curs. Observacions: Aquests objectius són anteriors als específics d'aquest projecte			
Estratègies	E1	Reforma d'espais: Pati d'infantil (canvi d'ubicació i adequació). Adequació de 3 aules i reforma d'una 4a. Reforma Biblioteca. Adequació espai hort.		
	E2	Iniciació de 7 projectes amb la metodologia basada en l'aprenentatge dialògic: Aula multisensorial – Biblioteca – Hort – Ambients infantil i CI – Programa tv i ràdio – Supermarket Salamero – Restaurant Mc Salamero.		
	E3	Canvis en la celebració de les jornades de portes obertes i la seva difusió.		
	E4	Reforç dels projectes interdisciplinars i la seva exposició a la sala de l'Ajuntament de Gavà. Són dos: Apadrinament de l'home del mil·lenni (patrimoni municipal) i Les dones també pinten.		
Destinatari				
Alumnat	E1. Participació activa en les reformes i adequacions descrites, tant a nivell de decisió com de col·laboració en treballs de la mateixa. E2. Participació activa com protagonista dels processos descrits en els 7 projectes segons la seva edat, nivell i ritme d'aprenentatge i en els grups intercicles d'escola. E3. Participació activa en l'organització de les JPO i la presentació de l'escola. E4. Són els agents, els destinataris, els protagonistes del seu propi aprenentatge.			
Famílies	E1. Han participat voluntàriament en l'adequació i reforma del pati en temes de pintura de murals, bancs, i baranna de nova instal·lació. E3. Són els convidats d'honor a la primera celebració amb canvis de les JPO i participen activament en l'organització del cafè de germanor i les enquestes de satisfacció.			
Professorat i equip directiu	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge			
El professorat dissenya i implementa totes les estratègies: E1. E2. E3. E4.				
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)	
Es creen comissions per planificar i treballar cada estratègia.	Cada membre de les comissions dissenya una actuació individual.	Es revisen les actuacions individuals i s'incorporen millores.	S'integren en una pauta comú les actuacions individuals.	
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)	
Individualment cada membre aplica la pauta comú.	Es millora l'aplicació de la pauta comú "co-laborant" entre dos	Amb l'equip directiu, s'integra la pauta comú en el PEC.	Es revisen els resultats d'aplicació i es fa reconeixement docent.	
Recursos				
Materials	S'organitzen els horaris de manera que el professorat compti amb temps lectiu per treballar conjuntament, més les 3 hores d'exclusiva.			
Humans	Personal de centre, Fundacions, Institucions, Associacions		Altres centres educatius	
	AMPA: E1, E3. Monitores menjador: E2		No en aquest curs.	
Pressupost	Pressupost presentat al Consell Escolar del 29 de Gener de 2019.			
Publicitat	Es presenten tots els canvis a l'Ajuntament i se'n demana difusió durant el mes de març. Publicació presentació escola al diari Brugués. El dia de les JPO es mostren els canvis a les famílies. Després es presenten al director de SSTT, inspectores de zona, directors/es d'escoles, llars i instituts de Gavà, EAP i CRP.			
Avaluació	L'avaluació dels cinc objectius específics d'aquest projecte es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.			

Curs escolar	2019 – 2020. Primer curs d'execució d'aquest projecte.		
Objectius	Permanents: O2, O3	Específics: O1, O4	
Estratègies	E1	Definició del perfil de sortida de l'alumnat.	
	E2	Posada en marxa de la pràctica reflexiva fonamentada, comunitat professional d'aprenentatge (co – laborar, entre docents).	
	E3	Inici de les tertúlies literàries.	
	E4	Inici de les classes d'alfabetització per famílies.	
	E5	Revisió, millora i consolidació de la celebració de les JPO.	
Destinatari			
Alumnat	E1, Expressen les seves prioritats sobre el que volen aprendre a l'etapa de primària. E3, participen activament com co-protagonistes. E5, Mitjançant qüestionaris fan saber les seves propostes de millora i canvi.		
Famílies	E1, Mitjançant qüestionaris expressen el que volen que defineixi els seus infants. E3, Fan formació en tertúlies literàries per poder participar en les mateixes. E4, Són els destinataris i beneficiaris. E5, Mitjançant qüestionaris fan saber les seves propostes de millora i canvi.		
Equip directiu	E3, Conjuntament amb un equip impulsor format per 1 representant de cada cicle. E4, a càrrec de l'equip directiu (dins de l'horari lectiu).		
Professorat	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge		
E5, A través de les seves propostes de millora es consolida la nova manera de celebrar les JPO. E1, E2, Mitjançant l'exercici de la pràctica reflexiva fonamentada fan la definició del perfil de sortida:			
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)
En un claustre es planteja l'objectiu i es creen comissions per organitzar les enquestes, els qüestionaris per a famílies i alumnat.	Cada mestre pensa i escriu el que creu que l'alumnat ha de saber, saber fer, saber i/o ser i com saber conviure. Redacta els trets identificatius en base a aquests 4 pilars de l'educació.	Cada mestre revisa, millora, adequa i fonamenta teòricament les seves propostes anteriors i incorpora les bases metodològiques de l'escola, l'aprenentatge dialògic.	L'equip directiu genera un calendari de reunions on tothom pugui participar de disseny de la pauta comú.
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)
Els mestres es reparteixen els espais (aula multisensorial, biblioteca i els projectes de ràdio, etc) per dissenyar activitats que siguin funcionals per practicar els trets d'identitat (cooperatius, respectuosos...)	Ara es fa el mateix però compartint les actuacions individuals amb un company, col·lega per "co-laborar", portar a terme l'aprenentatge entre iguals, entre docents.	Amb la revisió i millora de les actuacions individuals i les fetes per parelles de col·legues, es generalitza la definició del perfil de l'alumnat comú i per tant de l'alumnat de l'escola.	Es reconeixen les aportacions individuals i grupals i s'integra la definició en el PEC del centre. Posteriorment, es presenta en un Consell Escolar i es dona a conèixer a les famílies.
Recursos			
Materials	S'organitzen els horaris de manera que el professorat compti amb temps lectiu per treballar conjuntament, més les 3 hores d'exclusiva.		
Humans	Personal de centre, Fundacions, Institucions, Associacions	Altres centres educatius	
	Diari Brugués de Gavà per la publicació de 2 articles.	No en aquest curs.	
Pressupost	Aproximadament 450.- € per la publicitat municipal, la lona de les JPO, i les despeses de l'organització de les JPO (café de germanor, triptics, tallers...)		
Publicitat	La definició del perfil de sortida de l'alumnat s'integra al PEC i es publica a la web del centre. Es publicaran al diari Brugués de Gavà 2 articles per difondre les nostres tertúlies literàries i el funcionament de l'alfabetització de famílies.		
Avaluació	L'avaluació dels objectius permanents i específics d'aquest curs es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.		

Curs escolar		2020 – 2021	
Objectius	Permanents: O2, O3	Específics: O5	
Estratègies	E1	Consolidació de la pràctica reflexiva fonamentada mitjançant el disseny de la programació específica multinivell de l'aula multisensorial.	
	E2	Formació tarda Xic per presentar a d'altres escoles l'aula multisensorial.	
	E3	Seguiment, revisió i millora de les tertúlies literàries.	
	E4	Seguiment, revisió i millora de l'alfabetització de famílies.	
	E5	Engagar la fase de sensibilització envers la comunitat d'aprenentatge.	
Destinatari			
Alumnat	E3, Fan aportacions per millorar les tertúlies, els seus desitjos, els seus gustos...		
Famílies	E3, Fan avaluació de la formació i aportacions de millora i canvi sobre les tertúlies. E4, Els participants avaluen les classes d'alfabetització i proposen millores.		
Equip directiu	E2, Organització de la tarda Xic (projecte XicBaix impulsat per SSTT i CRP). E3, Avaluació, millora i impuls per augmentar la participació i el grau de satisfacció. E4, Avaluació, millora i impuls per augmentar la participació i el grau de satisfacció. E5, Dona a conèixer les evidències científiques que avalen l'exel·lència i l'èxit.		
Professorat	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge		
E1, Consolida la pràctica reflexiva fonamentada i dissenya la programació de l'aula multisensorial.			
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)
S'organitza un equip impulsor representat per un mestre de cada cicle, la mestra d'educació especial i la cap d'estudis.	Cada mestre d'aquesta comissió fa una proposta de programació anual de les sessions individuals i les de petit grup.	Cada mestre revisa, millora, adequa i fonamenta teòricament les seves programacions anteriors.	L'equip directiu genera un calendari de reunions on tothom pugui participar de disseny de la pauta comú.
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)
Es comencen a impartir les sessions individuals i grupals programades seguint el disseny de la pauta de treball comú i la metodologia que la defineix, l'aprenentatge dialògic.	Ara es fa el mateix però compartint les actuacions individuals amb un company, col·lega per "co-laborar", portar la terme l'aprenentatge entre iguals, entre docents.	Amb la revisió i millora de les actuacions individuals i les fetes per parelles de col·legues, es generalitza la programació comú de l'aula multisensorial i s'integra en el PEC.	Es reconeixen les aportacions individuals i grupals i es dona reconeixement per part de les institucions que han col·laborat. Es presenta en un Consell Escolar i es dona a conèixer a les famílies.
Recursos			
Materials	S'organitzen els horaris de manera que el professorat compti amb temps lectiu per treballar conjuntament, més les 3 hores d'exclusiva. Es compta amb l'aula multisensorial per la tarda Xic. Material pedagògic i biblioteca per les classes d'alfabetització de famílies i les tertúlies literàries.		
Humans	Fundacions, Institucions, Associacions	Altres centres educatius	
	CRP per l'organització de la tarda Xic, Càrites de Gavà pel voluntariat, Jaume Bosch (director comunitat educativa escola-institut el Prat, per la fase de sensibilització)	Comunitat d'aprenentatge Institut-Escola el Prat.	
Pressupost	Sense cost.		
Publicitat	Publicació d'articles al diari Brugués sobre la tarda Xic, l'alfabetització de famílies i les tertúlies literàries. Publicació d'aquestes novetats a la web. Publicació a la Xtec a través del CRP i de la creació de llibres digitals per part del centre.		
Avaluació	L'avaluació dels objectius permanents i específics d'aquest curs es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.		

Curs escolar	2021 – 2022			
Objectius	Permanents: O2, O3, O4			
Estratègies	E1	Consolidació de la programació de treball a l'aula multisensorial.		
	E2	Elaboració del projecte de lectura de centre PLEC a partir de la formació interna ILEC i AIL que hem fet en cursos anteriors. Emmarcar en el PLEC el pla lector del centre i les tertúlies literàries.		
	E3	Inici de la formació BEGL (Biblioteca escolar i gust per llegir).		
	E4	Inici dels tallers amb famílies dins l'horari lectiu (cuina, pintura, costura...)		
Destinatari				
Alumnat	E4, Seran co-protagonistes de l'aprenentatge juntament amb famílies i mestres.			
Famílies	E4, Seran co-protagonistes de l'aprenentatge juntament amb infants i mestres.			
Equip directiu	E2, A càrrec de la redacció del document de centre PLEC i participa activament en la selecció dels continguts juntament amb el professorat. E3, Participa de la formació BEGL. E4, La cap d'estudis coordina i participa activament dels tallers amb famílies.			
Professorat	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge			
E1, Revisa i millora la programació de l'aula multisensorial i la consolida en la línia de treball centre. E3, Fa la formació BEGL. E4, És co-protagonista de l'aprenentatge juntament amb infants i família. E2, Participa en l'elaboració del PLEC a partir de la pràctica reflexiva fonamentada, descrita aquí:				
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)	
Sensibilització del professorat sobre la necessitat d'un PLEC, la seva estructura i planificar la temporització i organització de la FIC per la coherència pedagògica del centre.	Cada mestre fa servir "La lectura en un centre educatiu" i el contingut de la formació BEGL com a referents per dissenyar les activitats sobre "saber llegir", "llegir per aprendre" i "el gust per llegir".	Cada mestre fa una bona diagnosi dels tres eixos del PLEC, dels recursos del centre, (interns i externs) i de la metodologia base, l'aprenentatge dialògic, abans d'iniciar l'elaboració del PEC.	Entre tots es dissenya la pauta comú a partir de la diagnosi, els recursos interns (biblioteca) i externs i els tres eixos: saber llegir, llegir per aprendre i el gust per llegir.	
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)	
Cada mestre participa individualment en la presa de decisions sobre el format del PLEC identificant els eixos forts i febles.	En comissions de 4 es pensa sobre la infografia, el guió del PLEC i es revisen models de PLEC de centres i exemples d'activitats de centres.	Compleció del PEC i avaluació de la FIC abans que l'equip directiu comenci la redacció del document.	Es fa el reconeixement al professorat per la participació, l'avaluació, la planificació de la continuïtat i es trien els mitjans de difusió.	
Recursos				
Materials	S'organitzen els horaris de manera que el professorat compti amb temps lectiu per treballar conjuntament, més les 3 hores d'exclusiva. Biblioteca, materials i continguts de les formacions ILEC, AIL i BEGL http://ateneu.xtec.cat/wikiform/wikiexport/fic/cco/plec1/index			
Humans	Fundacions per la lectura		Altres centres educatius	
	Fundació Marta Mata Garriga – Fundació Rosa Sensat – Fundació Propedagògic – Fundació Tot Raval		Es poden visitar centres i/o conèixer els seus PLEC mitjançant les webs.	
Pressupost	500,-€ per curs per portar a terme els tallers amb familiars i fer-ne la difusió			
Publicitat	Internet, Xtec, Web del centre, tant per publicar el PLEC de l'escola com per publicar les bones pràctiques de la consolidació del treball a l'aula multisensorial, els tallers amb famílies i l'impuls de la biblioteca amb les tertúlies literàries.			
Avaluació	L'avaluació dels objectius d'aquest curs es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.			

Curs escolar	2022 – 2023			
Objectius	Permanents: O2, O3, O4			
Estratègies	E1	Consolidació del treball de la lectura al centre (segons el descrit al PLEC).		
	E2	Consolidació dels tallers amb famílies al projecte educatiu de centre.		
	E3	Projecte hort des del menjador de l'escola i amb les famílies.		
	E4	Canvi estructural de la metodologia d'educació infantil.		
Destinatari				
Alumnat	E1 i E2, com a destinatari principal de la línia pedagògica de treball a l'escola. E3, co-protagonista de l'activitat juntament amb monitores de menjador i famílies.			
Famílies	E1, E2, E3, com a participants actius del procés d'aprenentatge de la comunitat educativa.			
Equip directiu	E4, fa la proposta de canvi de metodologia a educació infantil. Es coordina amb la directora de l'EAP per portar a terme el canvi. Organitza les comissions de treball i delega la direcció de la part pedagògica en la mestra d'educació infantil que treballa conjuntament amb els professionals i referents del centre de l'EAP.			
Professorat	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge			
E1, E2, E3, com a participants actius del procés d'aprenentatge de la comunitat educativa. E4, El professorat d'infantil juntament amb els especialistes, la mestre d'E.E i l'EAP dissenya el canvi.				
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)	
Reflexionar sobre: Quan, què, com, on i qui aprèn. Per què, què i com avaluar.	A partir de l'estudi de la fonamentació teòrica de les evidències de l'aprenentatge a infantil, fer una proposta didàctica en coherència amb la línia de treball de l'escola i la metodologia de l'aprenentatge dialògic.	Incorporar com a bases de millora en la proposta didàctica l'ús dels recursos interns de centre (hort, aula de treball per ambients, aula multisensorial, ràdio i biblioteca) i externs (famílies i col·laboradors).	L'equip directiu genera un calendari de reunions entre mestres i referents de l'EAP on tothom pugui participar de disseny de la pauta comú de la nova metodologia basada en l'optimització dels recursos de l'escola.	
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)	
Individualment cada membre aplica la pauta comú.	Entre dos, aborden globalment l'aplicació pràctica de la pauta comú. Treballen coordinament tenint en compte les aportacions de l'EAP per donar sentit i coherència al canvi.	A partir de l'adequació al context i els acords bàsics sobre objectius i la inclusió de les famílies es generalitza la proposta metodològica final com entitat pròpia de l'escola.	Es reconeixen les implicacions personals en la construcció del projecte comú i es fa escola a partir de la reflexió d'haver trobat un camí comú i del sentiment de pertinença al centre.	
Recursos				
Materials	Organització d'horaris per treballar amb l'EAP. L'aula d'ambients, l'aula multisensorial, l'hort, la biblioteca i el programa de ràdio. http://ensenyament.gencat.cat/web/contenut/home/departament/publicacions/col·leccions/curriculum/curriculum-infantil-2n-cicle.pdf			
Humans	Fundacions per l'educació infantil		Altres centres educatius	
	EAP Rosa Sensat – Joan Miró – Estela (per educació especial adaptada)		Es poden visitar centres i/o conèixer els seus projectes mitjançant les webs de difusió de bones pràctiques de l'Xtec.	
Pressupost	Sense cost (al curs 2018-2019 es va fer inversió en la infraestructura)			
Publicitat	Internet, Xtec, Web del centre, tant per publicar els canvis de metodologia a infantil com per publicar les bones pràctiques de la consolidació del treball als tallers amb famílies, l'impuls de la lectura i el projecte hort de comunitat educativa.			
Avaluació	L'avaluació dels objectius d'aquest curs es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.			

Curs escolar	2023 – 2024		
Objectius	Permanents: O2, O3, O4		
Estratègies	E1	Consolidació del canvi de la metodologia a infantil.	
	E2	Inici del programa ràdio i tv a l'escola.	
	E3	Inici del programa d'acompanyament de famílies a les sortides culturals.	
Destinatari			
Alumnat	E1 i E2 com a destinari principal dels beneficis de treball de la línia d'escola i com constructor i protagonista autònom del propi procés d'aprenentatge.		
Famílies	E1, co-protagonistes d'aprenentatge i interventors a l'aula i programa d'infantil. E2, participants actius de la programació de ràdio i les activitats de tv. E3, com acompanyants i elements culturals complementaris clau.		
Equip directiu	E1, E2, E3, supervisa, avalua i adequa les tres estratègies. La cap d'estudis dirigeix la pràctica reflexiva fonamentada de l'E3.		
Professorat	Desenvolupament de les 8 fases de les comunitats professionals d'aprenentatge		
E1, E3, com a principal part activa de la confecció dels projectes definits a les estratègies, com a protagonistes de la pràctica reflexiva fonamentada, com a constructors per l'impuls a la consolidació de la comunitat professional d'aprenentatge i l'aprenentatge dialògic per fer escola.			
1. Planificació (1r T)	2. Adequació didàctica individual (1r T)	3. Incorporació bases millora (2n T)	4. Disseny pauta treball comú (2n T)
Reflexionar sobre: la ràdio i el programa de tv com eines per deixar enrere les classes tradicionals i fer de l'alumne l'autèntic protagonista del seu procés d'aprenentatge.	A partir de l'estudi de programes d'èxit d'escoles que fan ràdio i tv dissenyar activitats de continguts com el conte, poema, entrevista, notícia, anunci... Vetllant per la lectura en veu alta, la fluïdesa oral i la correcció lingüística.	Incorporar bases de millora en les activitats inicials reflexionant sobre: projectes en grup intercicle i amb famílies, treball cooperatiu, rols definits, investigació, foment del pensament, recerca d'informació i selecció i posterior comunicació.	Dissenyar la pauta comú integrant en la redacció els diferents formats radiofònics i de tv com el spot, el debat, l'entrevista, el reportatge el guió... i repartint els rols caps de redacció, guionistes, tècnics, etc.
5. Aplicació individual de la pauta comú (3r T)	6. Aprenentatge docent (entre dos) (3r T)	7. Generalització de la pauta comú (4t T)	8. Certificació pedagògica (4t T)
Possar en pràctica de forma individual les activitats descrites en el disseny de la pauta comú tenint en compte la prioritització de les bases de millora descrites en la fase 3.	Millorar l'aplicació de la pauta comú a partir de la reflexió i la docència compartida optimitzant els recursos de l'escola i els préstecs de material del CRP.	Incloure en la generalització de la pauta comú el procés de creació de l'emissora de ràdio de l'escola i el programa de reportatges de tv pensant en els seus links a la web i a l'xtec.	Es reconeixen les implicacions personals en la construcció del projecte comú i es fa escola a partir de la reflexió d'haver trobat un camí comú i del sentiment de pertinença al centre.
Recursos			
Materials	Internet amb la difusió de bones pràctiques, xtec, programa Croma i aula específica d'adequació de l'escola, tablets, mòbils i la taula de mescleres i micròfons del CRP.		
Humans	Fundacions, Institucions, Associacions	Altres centres educatius	
	Ràdio Gavà, Fundació la Caixa i CRP	Es poden visitar centres i/o conèixer els seus projectes mitjançant les webs de difusió de bones pràctiques de l'Xtec.	
Pressupost	Sense cost (al curs 2018-2019 es va fer inversió en la infraestructura).		
Publicitat	http://xtec.gencat.cat/ca/recursos/media/radio/radio_centres/ (per linkar la nostra emissora) Web del centre. Article al diari Brugués de Gavà.		
Avaluació	L'avaluació dels objectius d'aquest curs es fa a partir d'indicadors d'avaluació en un quadre de comandament en l'apartat següent d'aquest document.		

Curs escolar	2024 – 2025	
Objectius	Permanents: O2, O3, O4	
Estratègies	E1	Consolidació del programa de ràdio i tv a l'escola.
	E2	Consolidació del programa d'acompanyament de famílies a sortides culturals.
	E3	Impuls de treball de les noves tecnologies a través del Market Salamero en el qual ja es treballa amb mòvils, tablets i gestió de codis QR.

Curs escolar	2025 – 2026	
Objectius	Permanents: O2, O3, O4	
Estratègies	E1	Consolidació de la integració de les TIC i les TAC a la programació del centre a partir del treball realitzat al taller Market Salamero.
	E2	Inici de programa millorar la imatge exterior del centre amb la pintura de les dues façanes d'entrada i el pati gran amb pista esportiva. Caldrà la col·laboració de l'alumnat de l'institut d'art de Viladecans i del departament de mediació de l'Ajuntament de Gavà per gestionar l'art urbà.
	E3	Impuls de l'anglès al centre a partir de la millora del programa municipal Sharing to learn i el treball de la llengua a través del treball al taller Restaurant Mc Salamero.

Com es pot veure, els cursos 2024-2025 i 2025-2026 només estan plantejats i sense programar. Això es degut al fet que durant el curs 2020-2021 i coincidint amb el final de la fase de sensibilització envers la transformació de l'escola en una comunitat d'aprenentatge, es farà la consulta definitiva, és a dir, s'entrarà en la segona fase de transformació que es correspon amb la presa de decisió.

En funció de la decisió que prengui el claustre: a) sí, encetem la transformació envers la comunitat d'aprenentatge; b) no, no volem aquest projecte pedagògic d'innovació; l'equip directiu haurà de fer modificacions en la programació d'aquests vuit cursos que conformen aquest projecte educatiu.

Si l'opció del claustre és la "a", caldrà modificar les programacions descrites dels cursos posteriors per encaixar les següents fases de transformació de les comunitats d'aprenentatge i les accions que les defineixen. Són: la Fase de sensibilització (plantejada en el tercer curs), la presa de decisió (moment en el qual ens trobarem en el curs assenyalat un cop haguem finalitzat la primera fase), la fase del somni, la fase de selecció de prioritats i per últim, la fase de planificació, o el que és el mateix, d'activació del pla de transformació (veure punt 2. Marc teòric).

Si la opció del claustre és la "b", es seguirà aquesta programació de vuit cursos, sempre deixant-la oberta perquè es caracteritza per la flexibilitat i dona l'opció d'anar modificant-

la per adaptar-se a les necessitats dels infants, famílies i escola, que puguin anar sortint. Si finalment aquesta és l'opció, també caldrà programar els cursos 2024-2025 i 2025-2026 que s'han plantejat només per poder oferir, precisament, aquesta possibilitat de flexibilitat, canvi i gestió.

No obstant, tot i que la decisió pugui ser la no acceptació de la transformació en comunitat d'aprenentatge, hauran quedat consolidades les bases metodològiques descrites en aquest projecte. Són, entre d'altres, la pràctica reflexiva fonamentada, que és l'essència de les comunitats professionals d'aprenentatge, l'aprenentatge cooperatiu entre iguals i l'aprenentatge dialògic com a línia metodològica i manera de fer escola.

A mode de conclusió, es pot afirmar que **Creació de Xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge**, sigui quina sigui la decisió del claustre, serà un full de ruta funcional i significatiu perquè, o bé, esdevindrà la transformació i la innovació desitjada, o bé, haurà aconseguit consolidar la metodologia pròpia de les comunitats professionals d'aprenentatge i les comunitats d'aprenentatge pròpiament dites. Qualsevol dels camins conduiran a l'èxit, al somni compartit que ens permeti avançar sense rebaixar expectatives en la qualitat de la nostra educació.

Per acabar de completar el disseny i la implementació del projecte, passo a detallar el llistat de les obres de condicionament i millora que es faran des del curs 2018-2019 fins al curs 2025-2026 amb el pressupost que ens concedeix l'Ajuntament corresponent a les obres d'estiu. Aproximadament són 9.500.-€ per curs. Aquestes obres estan estretament relacionades amb la millora de la imatge del centre que és un eix d'acció intrínsec a tots els objectius definits en aquest document.

Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge	
Pressupost d'obres d'estiu de l'Ajuntament de Gavà 2018-2026	
2018-2019	Treure la sorra del pati d'infantil antic i fer un pavimentat (gunitat) + carpa d'ombra de 6m per 12m pel pati nou de la primera planta.
2019-2020	Reforma de l'entrada a l'escola, treure l'escala en desús, modificar els murs d'entrada i fer una escala nova cargolada.
2020-2021	Amb el pressupost d'aquests dos cursos posar l'ascensor (exterior o interior) amb accés des del carrer.
2021-2022	
2022-2023	Del pati d'infantil i cicle inicial nou fer la meitat pavimentat i fer una base rodona de terra tou (com els dels parcs) en la base dels gronxadors i els jocs.
2023-2024	Pintura de la primera planta.
2024-2025	Pintura de la segona planta.
2025-2026	Pintura de la tercera planta.
Cost aproximat	
9.500.-€ per curs escolar	

5.- AVALUACIÓ DEL PROJECTE

A tall d'exemple, mostro els quadres de comandament per portar a terme l'avaluació dels dos primers cursos del projecte *Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge*. El primer curs, coincidint amb el d'enguany, ja té integrades les dades reals mesurades. El segon curs, només és un plantejament obert, flexible i modificable conforme les necessitats i els canvis que puguin sortir.

Els quadres d'avaluació esmentats mostren els objectius concrets de cada curs que deriven dels objectius generals de projecte, les estratègies per aconseguir-los i una sèries d'indicadors associats a cada una de les estratègies que – mitjançant eines d'avaluació que mostren les evidències, com són l'observació, les enquestes de satisfacció, la participació real dels diferents agents, les reunions i les formacions – permeten mesurar de forma fiable els resultats obtinguts.

Nomenclatura dels quadres:

I – Fase inicial	DI – Directora
D – Fase desenvolupament	CE – Cap d'estudis
C – Fase consolidació	M – Equip de mestres
F – Finalització	R- Responsable

CREACIÓ DE XARXES INTERNES I EXTERNES 2018/2019 – 2025/2026						
AVALUACIÓ CURS 2018-2019						
35%	O1. Reformar i adequar els espais pati exterior, hort, biblioteca, aula connecta, aula multisensorial, aula ambients infantil i CI, aula ambients CM i CS.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
35%	E1. Reforma i adequació d'espais.	DI	I	D	C	F
5%	Nivell implementació reforma pati.			50%		
5%	Nivell implementació adequació hort.					100%
5%	Nivell implementació adequació biblioteca.					100%
5%	Nivell implementació adequació aula Connecta.				75%	
5%	Nivell implementació reforma aula Multisensorial.					100%
5%	Nivell implementació adequació aula ambients d'infantil i cicle inicial.					100%
5%	Nivell implementació adequació aula ambients cicle mitjà i superior; restaurant i supermarket.				75%	
25%	O2. Iniciar els projectes corresponents als espais reformats i/o adequats amb la metodologia basada en l'aprenentatge dialògic.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4

25%	E2. Iniciació de projectes.	M/CE	I	D	C	F
	Grau d'implementació dels 7 projectes:					
2.5%	Pati.			50%		
2.5%	Hort.				75%	
2.5%	Biblioteca.			50%		
2.5%	Aula connecta televisió i ràdio.		25%			
2.5%	Aula multisensorial.					100%
2.5%	Aula ambients infantil i cicle inicial.					100%
2.5%	Aula ambients cicle mitjà i superior.			50%		
2.5%	Implicació del professorat.				75%	
2.5%	Motivació i participació alumnat.					100%
2.5%	Participació famílies.		25%			
30%	O3. Canviar i dissenyar la nova celebració de les Jornades de Portes Obertes.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
30%	E3. Canvis en la celebració de les JPO.	DI	I	D	C	F
6%	Nombre d'articles publicats en el diari local i reunions amb autoritats i representants d'associacions per fer publicitat de les bones pràctiques i del nostre projecte educatiu.					100%
6%	Participació de famílies del centre.				75%	
6%	Grau de satisfacció de les famílies del centre.					100%
6%	Participació de famílies externes al centre.		25%			
6%	Taxa de conversió en matrícula.				75%	
10%	O4. Seguir, avaluar i millorar els projectes interdisciplinaris d'aquest curs.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
10%	E4. Reforç de projectes interdisciplinaris i exposició en la sala de l'Ajuntament.	M/CE	I	D	C	F
2%	Participació del professorat.				75%	
2%	Participació i motivació alumnat.					100%
2%	Publicitat municipal.					100%
2%	Nombre de visites de les famílies a l'exposició feta a la sala de l'Ajuntament.		25%			
2%	Nombre de visites externes a l'exposició.				75%	

Conclusions en relació a l'avaluació i l'impacte dels objectius del curs 2018-2019:

El primer objectiu ha comportat la reforma completa de quatre espais, l'hort escolar, la biblioteca, la sala multisensorial – que ja està a ple rendiment i oberta a la resta d'escoles i les dues llars de Gavà – i, la sala d'ambients d'infantil . L'aula connecta, on es fa la ràdio escolar i el programa de notícies de televisió està pràcticament enllestit, falten alguns materials però ja comptem amb el més important en préstec pel centre de recursos pedagògics, la ràdio Xtec. Quant al restaurant i el supermarket, la sala de treball per ambients de cicle mitjà i superior, on es treballen les llengües i les

matemàtiques de forma competencial, falten acabar els codis QR d'alguns productes per poder implementar també la part de la integració de la tecnologia a les activitats proposades.

Del segon objectiu destaco els resultats exitosos de la implementació a nivell pedagògic al 100% de dues de les aules esmentades. És a dir, tant l'aula d'ambients d'infantil i cicle inicial, per treballar les llengües a partir del joc simbòlic, com l'aula multisensorial, per treballar la descoberta dels sentits, la relaxació, l'experimentació pràctica, etc. Estan a ple rendiment. S'està portant a terme la programació didàctica dissenyada per l'equip impulsor dels mestres de la comissió encarregada. La motivació, participació i interacció amb l'alumnat està essent molt satisfactòria. El fet d'haver obert aquesta aula a la resta de la població ens ha valgut bona publicitat de les nostres bones pràctiques i relació amb entitats i escoles del municipi i amb alumnat i professorat extern, fet que ajuda a millorar molt la imatge del nostre centre a la vegada que obre la possibilitat que la gent ens conegui i comenci a canviar l'opinió que ha imperat fins aleshores de la nostra escola. La resta de projectes es farà a partir de la pràctica reflexiva fonamentada i incloent-hi com a metodologia l'aprenentatge dialògic.

La nova celebració de les jornades de portes obertes ha estat tot un èxit. A nivell de visites i publicitat, hem comptat amb l'alcalde, el president i l'imam de la comunitat musulmana de Gavà, el mossèn de l'església del barri i el pastor de l'església de la comunitat gitana. Totes aquestes persones col·laboren amb nosaltres en la difusió de les bones pràctiques de l'escola i per tant en la millora de la seva imatge i en l'increment de la nostra matrícula. Pel curs vinent, tenim una matrícula de 15 alumnes per p3, una xifra que no aconseguíem des de fa 10 cursos. També s'ha incrementat en un 15% la matrícula per la resta de cursos. Les famílies que ens han visitat, tant les del centre – ja que vam preparar un esmorzar amb cafè per fer germanor – com les externes, han mostrat molta satisfacció en les enquestes que hem passat. Cal millorar el tema de la participació de famílies noves perquè només hem aconseguit el 25% del que ens havíem plantejat. Ara, i per finalitzar aquesta estratègia, falta la visita de les institucions que serà a finals d'abril. Vindran les tres inspectores de la zona, probablement el director de serveis territorials, els i les directores de les escoles públiques i les dues llars de Gavà, els companys del CRP, els companys de l'EAP i les caps de serveis socials. Durant aquesta visita, aprofitarem per ensenyar la innovació de l'escola i explicar el nostre PEC que ja es basa en la pràctica reflexiva fonamentada i l'aprenentatge dialògic.

Respecte del quart objectiu, destacar hem pogut fer una exposició i tenim pendent de fer una segona aquest curs a la sala municipal de l'Ajuntament de Gavà. La primera ha estat la del projecte artístic *Les dones també pinten*, amb l'estudi de les pintores com Frida Kahlo, com Maud Lewis, etc. i el treball de valors i llengües intercultural que ha acompanyat a aquest projecte. Ha tingut una acceptació molt bona en la població i hem rebut el 75% de les visites que havíem previst. Falta millorar l'assistència a aquests esdeveniments de les famílies de la nostra escola, ja que només ha anat un 25% de les que havíem previst. I la segona, que encara està en procés perquè estem enmig del projecte, que té a veure amb *l'apadrinament de l'Home del mil·lenni* que és patrimoni municipal i símbol cultural de Gavà, la qual també ens permet tenir altes expectatives d'èxit en les visites rebudes i la difusió de les bones pràctiques de la nostra escola.

CREACIÓ DE XARXES INTERNES I EXTERNES 2018/2019 – 2025/2026						
AVALUACIÓ CURS 2019-2020						
%	O1. Definir el perfil de sortida de l'alumnat.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
%	E1. Definició del perfil de sortida de l'alumnat.	CE/M	I	D	C	F
%	Grau de participació i satisfacció del professorat.		%	%	%	%
%	Grau de participació i satisfacció de l'alumnat.		%	%	%	%
%	Grau de participació i satisfacció de les famílies.		%	%	%	%
%	O2. Posar en marxa la pràctica reflexiva fonamentada, cpa (co-laborar entre docents).	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
%	E2. Posada en marxa de la pràctica reflexiva fonamentada, cpa (co-laborar entre docents).	CE/M	I	D	C	F
%	Resultats fase planificació.		%	%	%	%
%	Resultats adequació didàctica individual.		%	%	%	%
%	Resultats incorporació bases millora.		%	%	%	%
%	Resultats disseny pauta treball comú.		%	%	%	%
%	Resultats aplicació individual pauta comú.		%	%	%	%
%	Resultats aprenentatge entre dos.		%	%	%	%
%	Resultats generalització pauta comú.		%	%	%	%
%	Grau satisfacció certificació pedagògica.		%	%	%	%
%	O3. Iniciar les tertúlies literàries.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
%	E3. Inici de les tertúlies literàries	DI	I	D	C	F
%	Grau de participació i satisfacció alumnat.		%	%	%	%
%	Grau de participació famílies en la formació.		%	%	%	%
%	O4. Iniciar les classes d'alfabetització per famílies.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
%	E4. Inici de les classes d'alfabetització per famílies.	DI	I	D	C	F

%	Grau de participació i satisfacció famílies.		%	%	%	%
%	Valoració i satisfacció equip directiu.		%	%	%	%
%	O5. Revisar, millorar i consolidar la celebració JPO.	R	Anys d'aplicació			
			1	2	3	4
%	E.5. Revisió, millora i consolidació celebració JPO.	DI/M	I	D	C	F
%	Valoració noves propostes i accions.		%	%	%	%
Projecte anual pendent d'avaluació						

6.- VALORACIÓ FINAL I CONCLUSIONS

Dirigir persones és molt més complicat que dirigir instal·lacions (Cortadellas, J. 2008). Direcció i lideratge estan estretament relacionats, però dirigir persones i liderar persones no són la mateixa cosa. Mentre que direcció estaria associat a poder i autoritat jeràrquica, lideratge estaria vinculat a conceptes més subtils com autoritat social, ètica, moral i professional.

Per a apropar direcció i lideratge en la meua escola cal generar un canvi de visió del model directiu. S'ha d'evolucionar des d'un model de direcció per tasques cap a un model de direcció orientat als valors i objectius. Un model, aquest darrer, que necessita coherència en la presa de decisions i les accions desenvolupades d'acord amb la missió, visió i valors de l'escola Juan Salamero.

Poder reeixir amb èxit aquest canvi implicarà tenir en compte els àmbits estratègics que apunta Fullan, M (2001):

Finalitat ètica, per actuar amb intenció de generar un canvi positiu en la vida de l'organització.

Entendre el canvi, els processos complexos que comporta; l'objectiu no és innovar al màxim. Tenir les millors idees no és suficient. Quan es prova quelcom de nou sempre hi ha primeres dificultats. Cal redefinir la resistència com una força positiva. El joc consisteix en reculturitzar. I, s'ha de pensar en clau de complexitat.

Construir relacions: fer xarxa, fer comunitat, establir complicitats, liderar de forma emocional i afectiva. Els líders han de ser constructors de relacions.

Crear i compartir coneixement: els líders s'han de comprometre a generar i augmentar el coneixement dins i fora de l'organització de forma continuada.

Donar coherència: en temps d'incertesa i canvis accelerats cal prendre decisions a la frontera del caos, és essencial que aquestes mantinguin un fil conductor, congruent i coherent amb la missió, la visió i els valors de l'organització.

Transmetre entusiasme, energia i esperança: tenir capacitat de contagiar passió, serien aspectes relatius a la personalitat i caràcter necessari per exercir el lideratge.

Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge, és un projecte de lideratge pensat per set cursos més a partir d'aquest, el curs 2018-2019, moment en què ha començat a implementar-se.

Aquest projecte de lideratge educatiu ha estat possible gràcies a la formació que he rebut en el postgrau que ofereix la facultat de Blanquerna juntament amb AXIA, l'associació de directius de l'educació pública de Catalunya.

El meu projecte no és més que l'intent d'integrar la formació rebuda i les estratègies anteriorment esmentades (Fullan, M. 2001) que són justament les que he pogut aprendre i treballar de la mà dels excel·lents formadors que he tingut al llarg dels onze mòduls que conformen la primera part del programa de formació del postgrau, i molt especialment, per les tutories personalitzades que he tingut l'honor de compartir amb el meu tutor de postgrau, Federico Malpica.

Per fer les primeres accions de canvi de l'escola envers una comunitat d'aprenentatge, és essencial saber liderar l'equip humà i la comunitat educativa en general essent un bon cap que coneix i posa en pràctica les dimensions del lideratge. Tal com em van explicar en Carles Mendieta i l'Albert Lacruz (mòduls 9 i 3).

També fonamentar i planificar el canvi, les innovacions i les millores pedagògiques basant-se en l'organització i gestió de la diversitat al centre. Com apuntaven Federico Malpica i Cristina Pellisé (mòduls 2 i 6), intentar donar resposta a la diversitat del centre a partir de la pràctica reflexiva fonamentada, la docència compartida entre col·legues i evidenciant aquesta diversitat en la definició del perfil de sortida de l'alumnat.

Caldrà doncs, contemplar les necessitats del centre per poder definir els llocs de treball, DLT, i fer una òptima selecció del professorat fent ús de la psicologia directiva i dels aprenentatges rebuts de les formadores Juliana Vilert i Eulàlia Ros (mòduls 1 i 10).

Tanmateix, revisar la comunicació del centre per fer un bon autodiagnòstic, conèixer la competència i augmentar la taxa de conversió realitzant accions com les JPO, publicitat, imatge corporativa, patrocini i mecenatge, etc. Com he après amb fer-ho amb la Gemma Latorre (mòdul 7). És a dir, crear i dinamitzar xarxes que ajudin a millorar la qualitat educativa de la meua escola per tal de preparar el camí pel veritable canvi, la transformació radical del centre, la consecució de la comunitat d'aprenentatge i, fer-ho, posant en pràctica els continguts apresos amb Carme Arnau i Neus Lorenzo (mòdul 8).

Per aconseguir-ho caldrà doncs, planificar per processos creant un sistema integral d'indicadors per fer una correcta avaluació, una avaluació de regulació de tot el canvi seguint les indicacions de la Cristina Avilés (mòdul 4) i fonamentar-se en l'actual marc normatiu legal a partir del context actual explicat per la Emma Terradellas (mòdul 5).

Finalment, encabir totes aquestes accions en un bon projecte de direcció, que ofereixi un bon relat del punt de partida, les necessitats i les accions de millora previstes. És a dir, reflectir aquest projecte *Creació de xarxes, primeres passes envers una comunitat d'aprenentatge* en un projecte futur de direcció que em permeti aconseguir el meu somni de canvi a partir de la pràctica d'un bon lideratge al meu centre, tal i com m'ha ensenyat la Isabel Sánchez.

En definitiva, poder esdevenir una directora d'escola que fa que es facin coses, que es canviïn, que es millorin. Siguin metes grans o petites. Fer-ho tenint en compte l'entorn i, com a bona líder, sabent animar i dinamitzar. Ser una directora creadora de significats, de cultura compartida que dona més importància a les actituds personals i a les creences que no pas al processos tècnics i les habilitats en el procés de canvi.

7.- REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Elboj Saso, C., Puigdemívol Agudé, I., Soler Gallart, M., Valls Carol, R. (2002). *Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación*. Barcelona: Graó.
- Aubert, A., Flecha, A., García, C., Flecha, R., Racionero, S. (2008). *Aprendizaje dialógico en la sociedad de la información*. Barcelona: Hipatia Editorial.
- Flecha, R. (1997). *Compartiendo palabras: el aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: Paidós.
- Gómez, J. (2004). *El amor en la sociedad del riesgo*. Barcelona: El Roure.
- Malpica Basurto, F. (2005). *Acompañamiento Integral Organizativo: Análisis y desarrollo de un modelo de apoyo externo para organizaciones del ámbito educativo-formativo*. Barcelona: Universidad Autónoma de Barcelona. Tesis doctoral.
- Malpica Basurto, F. (2013). *8 Ideas Clave. Calidad de la Práctica Educativa*. Referentes, indicadores y condiciones para la mejora de la enseñanza-aprendizaje. Barcelona: Graó.
- Malpica Basurto, F. (2013). *Las Comunidades Profesionales de aprendizaje. Desarrollo de una práctica reflexiva fundamentada*. Guía.
- Lambert, T. (1999). *Manual de consultoría*. Barcelona: Gestión 2000. Pág.17-19.
- Dale, E. (1969). *Métodos audiovisuales de Enseñanza*. New York: Dryen Press.
- Gairín Sallán, J. (2015). *Las comunidades de práctica profesional: creación, desarrollo y evaluación*. Wolters Kluwer Educación.
- Aronson, E.,y Patnoe, S. (2011). *Cooperation in the Classroom: The Jigsaw Method*. New York: Pinter & Martin Ltd.
- Ausubel, D. (1963). *The Psychology of Meaningful Verbal Learning*. New York: Grune & Stratton.
- Johnson, D. & Johnson, R. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Paidós Ibérica.
- Senge, P. (2000). *Las escuelas que aprenden*. Barcelona: Granica.
- López Hernández, A. (2007). *El trabajo en equipo del profesorado*. Barcelona: Graó.
- Pujolàs, P. (2003). *Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic: Eumo editorial.
- Vigostky. (1979) *Pensamiento y lenguaje*. Barcelona: Edicions Paidós.
- Díaz Barriga, F. (2010). *Estrategias docentes para un aprendizaje significativo*. Barcelona: MCGRAW-HILL.
- Wilfred Carr, Stephen kemmis (1988). *Teoría crítica de la enseñanza*. Barcelona: Ediciones Martínez Roca.

Delors, J. *La educación encierra un tesoro. Informe de la UNESCO de la Comisión Internacional sobre educación para el siglo XXI presidida por Jacques Delors*. UNESCO, 1996. Madrid: Grupo Santillana de Ediciones.

Valls, R. (2000). *Comunidades de aprendizaje: una práctica educativa de aprendizaje dialógico para la sociedad de la información* (Tesis doctoral. Universitat de Barcelona. Barcelona). Recuperada a <https://www.tesisenred.net/handle/10803/2929>.

Actuacions d'èxit a les escoles europees.

<https://sede.educacion.gob.es/publiventa/PdfServlet?pdf=VP14963.pdf&area=E>

CREA. <http://creaub.info/included/>

Aprendre junts.

https://www.kaganonline.com/free_articles/dr_spencer_kagan/ASK13.php

Comunitats d'aprenentatge. <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/comunitats/el-proces-de-transformacio-en-comunitat-daprenentatge/>

Comunitats d'aprenentatge. <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/comunitats/experiencies/>

Comunitats d'aprenentatge. <http://utopiadream.info/ca/>

Comunitats d'aprenentatge. <http://www.comunidaddeaprendizaje.com.es/>

Lideratge. http://www.xtec.cat/~mcano/avui_x_dema/lideratge.html

Lideratge i visió. <http://www.ncrtec.org/pd/tssa/vision.htm>

Ensenyament aprenentatge. <http://ncrtec.org/pd/tssa/learning.htm>

Productivitat i pràctica professional. <http://www.ncrtec.org/pd/tssa/practice.htm>

Suport, gestió i operacions. <http://www.ncrtec.org/pd/tssa/support.htm>

Assessorament i avaluació. <http://www.ncrtec.org/pd/tssa/assess.htm>

Aspectes socials, normatius i ètics. <http://www.ncrtec.org/pd/tssa/social.htm>

Utopia. <https://www.poeticous.com/eduardo-galeano/ventana-sobre-la-utopia?locale=es>